

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Haaglanden uit Den Haag.

Datum: 12 april 2011

Rapportnummer: 2011/108

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat zijn zoon door politieambtenaren die onderdeel uitmaakten van een eenheid van het parate peloton van het regionale politiekorps Haaglanden op 9 april 2006 omstreeks 01.00 uur bij de afloop van een feest bij een hockeyclub door gebruikmaking van knuppels vooruit is gedreven terwijl voor de inzet van deze eenheid en het optreden geen aanleiding bestond.

Verzoeker klaagt er verder over dat zijn zoon door politieambtenaren van dit politiekorps, nadat hij op 9 april 2006 omstreeks 01.30 uur was aangehouden, is geboeid en (geboeid) is overgebracht naar het politiebureau.

I. Algemeen

1. Op 9 april 2006 is er een feest in het clubhuis van de hockeyvereniging van verzoekers zoon en verzoekers zoon is één van de aanwezige feestgangers.

2. Ook wijkagent O. is aanwezig op het feest en hij houdt toezicht zodat het feest goed verloopt. O. vraagt aan een surveillancewagen, een collega wijkagent en de commandant van het parate peloton om in de buurt van het feest te blijven.

3. Als het feest rond 01.00 uur is afgelopen en verzoekers zoon het feest verlaat ziet hij op de parkeerplaats van zijn clubhuis politie.

4. Verzoekers zoon wordt samen met de overige feestgangers door de politie richting de woonwijk begeleid.

6. Vanuit de groep jongeren wordt er vervolgens geroepen en verzoekers zoon wordt aangehouden voor het beledigen van een politieambtenaar.

7. Hij wordt geboeid en samen met een paar andere jongens wordt hij overgebracht naar het politiebureau. De jongeren moeten de nacht doorbrengen in een politiecel en kunnen de volgende dag naar huis.

8. Verzoekers zoon wordt door de kinderrechter in eerste instantie veroordeeld tot 20 uur taakstraf voor het beledigen van een ambtenaar in functie. Later wordt hij door het gerechtshof vrijgesproken.

9. Verzoeker is van mening dat zijn zoon onheus is bejegend door de politie en hij dient op 9 april 2006 een klacht in bij de politie. Hij klaagt erover dat het politieoptreden niet proportioneel was, dat zijn zoon niet aangehouden had mogen worden en hij klaagt over het gebruik van handboeien. Verder klaagt hij er ook over hoe de politie met zijn zoon is omgegaan tijdens zijn insluiting en dat de privacy van zijn zoon geschonden is.

10. Op 18 december 2008 verklaart de korpsbeheerder de meeste klachten van verzoeker niet gegrond. De klacht over de proportionaliteit van het politieoptreden wordt niet ontvankelijk verklaard en over het schenden van de privacy onthoudt de korpsbeheerder zich van een oordeel.

11. Verzoeker is het daar niet mee eens en hij dient op 2 april 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman.

Visie verzoeker

1. Verzoekers zoon is op 9 april 2006 pas 15 jaar oud en kan geschetst worden als een schuchter jongetje. Na afloop van het feest waar zich geen onregelmatigheden hebben voorgedaan, is er een subgroep van het parate peloton van de politie op de parkeerplaats aanwezig, samen met meerdere surveillanten van het lokale politiebureau.

2. Het peloton staat de jongens, in de leeftijdscategorie 14-18 jaar, met getrokken knuppels op te wachten en drijft de jongeren voor zich uit. Verzoeker is van mening dat voor een dergelijk optreden van de politie geen enkele aanleiding is. Het feest is zonder incidenten verlopen. Op het feest wordt laag alcoholisch partybier geschonken en geen sterke drank. Dat zou in strijd zijn met de vergunning van de vereniging. Met een polsbandjessysteem wordt toezicht gehouden op het verstrekken van alcohol. Er wordt op die manier geen alcohol aan jongeren onder de 16 jaar verstrekt. Ouders staan achter de bar en houden toezicht. Al met al was het een modelfeest volgens iedereen die bij het feest betrokken was, dus ook volgens de wijkagent en er is geen sprake van een grote groep dronken lui.

3. Volgens verzoeker blijkt ook uit het rapport van de betrokken wijkagent O. dat de sfeer op het feest goed was. In het rapport staat namelijk het volgende: "Ik heb de wachtcommandant op de hoogte gesteld dat er een feest gaande was. Ook heb ik hem verteld dat de sfeer goed was." Verzoeker begrijpt niet waarom het dan nodig was om een grote hoeveelheid politiepersoneel in te zetten. Slechts één keer eerder zijn er wanordelijkheden tijdens een feest geweest en er is geen sprake van een structureel probleem.

4. Samen met een vriend en vriendin wordt verzoekers zoon door een overdaad aan politiepersoneel opgewacht en ze worden gesommeerd om door te lopen in een richting waar doorlopen feitelijk niet mogelijk is. Het opjagen van de jongeren gaat gepaard met het nodige porren van de wapenstok.

5. Het optreden door het parate peloton wordt door verzoekers zoon en de overige jongens als agressief en provocerend ervaren. Voor het gebruikmaken van knuppels en het vooruitdrijven is geen aanleiding.

6. Verzoeker is van mening dat het parate peloton ten onrechte is ingezet en dat de jongelui ten onrechte met wapenstokken in een fuik zijn gedreven en onheus zijn

bejegend.

7. Verzoeker stelt daarnaast dat zijn zoon onterecht is aangehouden voor belediging van een politieambtenaar. Op een bepaald moment roept namelijk een vriendje van zijn zoon de woorden: `Joden, Joden!' Het vriendje is een aanhanger van Ajax en zijn zoon een aanhanger van Feyenoord. Zijn zoon reageert vervolgens met de woorden: `Joden? Kankerjoden, zul je bedoelen!' Verzoekers zoon wordt gelijk daarop aangehouden omdat hij een vrouwelijke politieambtenaar voor `kankerhoer' zou hebben uitgemaakt. In het proces-verbaal van aanhouding staat dat een blonde jongen met een fiets een vrouwelijke agent uitschold. Dit terwijl verzoekers zoon niet in het bezit was van een fiets. Ook wordt door een groot aantal getuigen bevestigd dat verzoekers zoon onterecht is aangehouden. Hij is later dan ook door het gerechtshof vrijgesproken.

8. Ondanks het feit dat verzoekers zoon een jongetje van 15 jaar is op het moment van zijn aanhouding en niet dronken is en zich ook niet verzet tegen zijn aanhouding, wordt hij in de handboeien geslagen. Dit terwijl de aard van het strafbare feit en de situatie waarin het vervoer plaatsvond geen aanleiding gaf tot het gebruik van handboeien. Nadat verzoekers zoon geboeid is wordt hij in een politievoertuig geplaatst. Hierbij wordt hij door de politieambtenaren toegesnuwd dat hij zijn bek moet houden en dat anders de handboeien strakker worden aangelegd.

9. Verzoeker vindt het verbazingwekkend dat het parate peloton zomaar op eigen initiatief kan worden ingezet zonder aan de criteria van het Protocol inzet paraat peloton (zie Bijlage I) te voldoen. Slechts één keer eerder heeft zich een klein incident bij een hockeyfeest voorgedaan. Dat is dan toch geen reden om gelijk het parate peloton op te trommelen. Bij alle uitgaansgelegenheden zijn wel eens incidenten.

10. Verzoeker is van mening dat het naïef is om te veronderstellen dat na afloop van een feest waar een paar honderd man tegelijkertijd naar buiten gaat, de feestgangers gelijk binnen twee minuten weggaan. Na zo'n feest zijn er ook nieuwe relaties aangegaan tussen meisjes en jongens en het duurt dan even voordat ze zijn vertrokken. De aanwezigheid van het parate peloton was hierbij volledig ongepast.

11. Door de politie wordt tevens melding gemaakt dat er na een hockeyfeest altijd vernielingen plaatsvinden. Dit is pertinent onjuist, er is geen causaal verband tussen vernielingen en feesten van de hockeyclub.

12. Daarnaast wordt door de politie gesteld dat verzoekers zoon bovenmatig alcohol gebruikt zou hebben. Dit is zeer onwaarschijnlijk nu zijn zoon uitkomt voor het hoogste tennisteam van zijn club en hij de volgende dag moest spelen. Tevens had hij een polsbandje om omdat hij jonger was dan 16 jaar en hielden ouders toezicht. Het overmatige drankgebruik is ook niet feitelijk vastgesteld. Er wordt alleen gesteld dat verzoekers zoon moeilijk uit zijn woorden komt, terwijl dit te maken heeft met zijn ziekte,

dysfasie. Het feit dat de arts kwam kan ook te maken hebben gehad met de toestand van de andere jongens.

13. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman, verklaart de wijkagent aan een medewerkster dat hij de commandant heeft gevraagd om met zijn parate peloton in de buurt te blijven, onder meer voor het geval dat een groep ADO supporters die hij had weggestuurd, ergens de feestgangers toch zou opwachten. Behalve de wijkagent heeft niemand anders aangegeven dat hij de supporters van ADO Den Haag buiten heeft gezien, terwijl bestuur en beveiligers op het parkeerterrein gedurende de avond patrouilleerden. Ook het parate peloton heeft niets gezien. Het lijkt wel alsof dit door de wijkagent achteraf gezegd wordt als rechtvaardiging van de inzet van het parate peloton, aldus verzoeker.

14. Het is nooit aannemelijk gemaakt waarom het volgens de politieambtenaren uit de hand zou gaan lopen. Toen verzoeker op het politiebureau een klacht wilde indienen werd hem gezegd: "Meneer wij wisten om 22.00 uur al dat het uit de hand zou lopen."

Verklaring verzoekers zoon

Op de zitting van de kinderrechter heeft verzoekers zoon het volgende verklaard:

1. Als verzoekers zoon naar buiten loopt na afloop van het feest, staat er een groep van 300 á 400 jongeren buiten en een stuk of acht politieauto's. De jongeren gaan naar huis en worden door de politieambtenaren met knuppels in hun rug gepord. Er staan al ME-busjes klaar terwijl er helemaal niets gebeurd is. Verzoekers zoon vindt dit erg overdreven.
2. Een vriendje van verzoekers zoon die voor Ajax is steekt vervolgens een stadionfakkel aan. Verzoekers zoon ziet dat en omdat hij voor Feyenoord is begint hij tegen het vriendje te roepen: "Joden, joden, kankerjoden." Hij heeft het niet tegen de politie, maar hij wordt aangehouden en meegenomen.
3. Op de vraag van de rechter aan verzoekers zoon waarom het niet nodig was dat er zoveel politie was terwijl hij bij de politie heeft verklaard dat er al eerder vechtpartijen zijn geweest bij de hockeyfeesten, antwoordt hij dat één agent voldoende zou zijn geweest. Als de rechter dan vraagt of één agent voldoende is voor 300 á 400 man, zegt verzoekers zoon dat je met zoveel politie kinderen alleen opjaagt waardoor ze gestrest worden.
4. De rechter houdt verzoekers zoon voor dat de jongeren door de politie gesommeerd werden om te vertrekken. Verzoekers zoon zegt daarop dat hij al in het busje zit, als door de politie wordt omgeroepen dat ze moeten vertrekken.

Getuigenverklaringen

1. Getuige J. verklaart bij de kinderrechter dat na het feest iedereen weg moet van de politie. Dat gaat niet echt snel want iedereen loopt heel langzaam. J. weet niet meer waarom iedereen zo langzaam loopt. De jongeren zijn volgens hem opstandig omdat ze niet weg willen gaan en gedwongen worden door de politie.
2. Ook getuige B. legt een verklaring af bij de kinderrechter. Hij vertelt hoe hij samen met verzoekers zoon het feest verlaat. Omdat B. op de fiets is en verzoekers zoon niet, moet hij op een gegeven moment doorfietsen met de andere fietsers. Hij hoort een grote groep 'joden' en 'kankerjoden' roepen. Hij heeft niet gehoord dat er 'kankerhoeren' wordt geroepen. B. hoort wel dat er voor in de groep wordt geroepen: 'politie, politie, hoeren van justitie.'
3. Getuige Ca. schrijft in een verklaring dat de jongeren naar buiten lopen in een grote groep en dat de politie ze buiten opwacht met knuppels. De politie duwt de jongeren met knuppels voorwaarts.
4. Ook getuige L. verklaart schriftelijk dat de politie de jongeren buiten met knuppels staat op te wachten en dat de jongeren vanaf de parkeerplaats richting het kruispunt worden geduwd.

Verklaring wijkagent

1. Tijdens het politieonderzoek naar de klacht, schrijft de wijkagent politieambtenaar O. in een rapport zijn bevindingen over de gebeurtenissen rondom het feest op de hockeyclub.
2. In aanloop van het feest heeft de wijkagent veel contact met twee bestuursleden van de hockeyclub. Dit naar aanleiding van een incident bij een eerder uit de hand gelopen hockeywedstrijd waarbij mishandelingen en vernielingen hebben plaatsgevonden.
3. Om geen ongenodigde gasten op het feest te krijgen, wordt op verzoek van de wijkagent een eerste controlepunt ingericht op het parkeerterrein van de hockeyclub. De wijkagent blijft vervolgens samen met de beveiligingsbeambten bij dit controlepunt staan
4. Nadat de meeste bezoekers dit punt zijn gepasseerd gaat de wijkagent verder de wijk in. Als hij rond 23.00 uur terugkomt, is tot zijn verbazing het controlepunt verdwenen. Het feest is gewoon aan de gang en door de beveiliging wordt hij gewezen op een aantal jongens die geen kaartje hebben. Hij verzoekt deze jongens het terrein te verlaten en na enig aandringen, doen ze dat ook. De wijkagent vindt het opvallend dat deze jongens allemaal een sjaal van ADO Den Haag dragen.
5. Omstreeks 23.00 uur belt de wijkagent met de wachtcommandant van bureau L. omdat het bureau W. dicht zou gaan en bureau L. het clusterbureau is. Hij stelt de wachtcommandant op de hoogte dat er een feest aan de gang is op de hockeyclub en dat de sfeer goed is.

6. Vervolgens wordt de wijkagent rond 23.30 uur middels de portofoon opgeroepen door de commandant van het parate peloton met de vraag of ze iets voor de wijkagent kunnen betekenen bij de uitloop van het feest. Op verzoek van de wijkagent vanwege eerdere incidenten bij de hockeyclub zou het parate peloton zich namelijk in de omgeving van het feest ophouden.
7. Het feest is rond 01.00 uur afgelopen en de wijkagent wordt aangesproken door een aantal jongeren dat er iemand door een groep uit Den Haag opgewacht zou worden om in elkaar geslagen te worden. Omdat de wijkagent het vermoeden heeft dat het gaat om de groep ADO supporters die hij eerder heeft weggestuurd, doet hij niets met deze informatie.
8. De wijkagent verzoekt vervolgens aan een surveillancewagen en aan een collega wijkagent om in de buurt te blijven omdat er na een hockeyfeest vaak vernielingen gepleegd worden.
9. Op een gegeven moment hoort de wijkagent dat de opgeroepen surveillancewagen ook de melding van de groep Hagenaars heeft gehad en kennelijk heeft de commandant van het parate peloton ook deze melding gehoord, want ook een eenheid van het parate peloton bevindt zich op de parkeerplaats. De wijkagent staat op dat moment met de beveiliging bij het gebouw van de hockeyclub en hij is bezig met het naar huis sturen van de jongeren. Het gaat om een grote groep van ongeveer 400 á 500 jongeren.
10. Als de wijkagent op het parkeerterrein aankomt, ziet hij dat een groep jongeren zich op de weg heeft verzameld. Samen met de andere aanwezige politieambtenaren vragen ze de jongeren naar huis te gaan, maar zij geven daar geen gevolg aan. Met de speaker van de bus van het parate peloton wordt de jongeren vervolgens verzocht om naar huis te gaan en de wijkagent en zijn collega's vragen de jongeren tegelijkertijd met lichte dwang (met de hand op de schouder) om weg te gaan.
11. Hieraan wordt in principe gevolg gegeven, maar een grote groep van ongeveer 150 jongeren blijft zich iets verder op een kruispunt ophouden. De jongeren vormen enkele spreekkoren en er wordt een aantal malen "politie, politie", geroepen en daarna nog iets wat niet goed te verstaan is. Ook worden er twee fakkels afgestoken.
12. Er wordt weer aan de jongeren verzocht met de speaker om naar huis te gaan en weer wordt hier geen gevolg aan gegeven. De politieambtenaren duwen de jongeren vervolgens met lichte dwang in de richting van de weg.
13. De wijkagent merkt dat de jongeren er een spelletje van maken om in eerste instantie door te lopen en vervolgens weer stil te staan, wachten totdat ze weer een duw van een politieambtenaar krijgen en dan weer hetzelfde. De wijkagent merkt ook dat de jongeren flink onder invloed van alcohol zijn. Sommigen zijn zo dronken dat ze van de fiets vallen.

14. De wijkagent schrijft ten slotte in zijn rapport dat er vijf jongeren in totaal zijn aangehouden, vier voor belediging en één voor vernieling. Ze zijn ingesloten op het politiebureau en de korpsarts moet langskomen omdat de jongeren zoveel alcohol gebruikt hebben, dat men bang is voor alcoholvergiftiging.

15. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman legt de wijkagent een verklaring af ten overstaan van een medewerkster van de Nationale ombudsman. Hij vertelt haar in aanvulling van zijn eerdere rapport dat er elk jaar hockeyfeesten zijn en dat er tot 2005 geen incidenten waren. Vanaf 2005 zijn er problemen met de hockeyclub. Na een feest in 2005 werden o.a. diverse vernielingen gepleegd.

16. De wijkagent verklaart verder hoe hij wel betrokken is geweest bij de beslissing om het parate peloton in te zetten, maar dat hij die beslissing niet heeft genomen omdat hij die bevoegdheid niet heeft. Hij heeft wel gevraagd of het parate peloton alert wilde zijn en in de buurt wilde blijven. Hij heeft dit gedaan omdat de feesten eerder op ongeregelheden zijn uitgelopen waardoor het wenselijk is dat er meerdere politieambtenaren aanwezig zijn en ook omdat het mogelijk was dat het groepje ADO supporters toch ergens de feestgangers stond op te wachten.

17. Volgens de wijkagent heeft de aanwezige surveillanceauto ook de melding over de ADO supporters gekregen en die heeft de melding weer doorgegeven via de mobilfoon aan de meldkamer en kennelijk is zo de melding ook door het parate peloton ontvangen.

18. Als laatste verklaart de wijkagent dat hij zich verzoekers zoon niet kan herinneren en dat hij niet bij zijn aanhouding is geweest. Hij vertelt wel dat de jongeren over het algemeen aardig wat gedronken hadden. Ze waren luidruchtig en vielen van hun fiets. Op het feest werd evenementenbier geschonken (bier aangelengd met water), maar ook sterke drank zoals wodka met jus d'Orange bijvoorbeeld.

Verklaringen politieambtenaren paraat peloton

De politieambtenaren van het parate peloton hebben samengevat het volgende verklaard.

1. Het korps Haaglanden beschikt over een zogenaamd paraat peloton. Dit is een eenheid van de ME (Mobiele Eenheid) die het korps in staat stelt om bij incidenten met grotere groepen adequaat op te kunnen treden. Het parate peloton gaat gekleed in een wat afwijkend tenue. Zij dragen het zogenaamde 'vredestenue'. Dat is een donkerblauw ME-uniform met baseballcap en normale bewapening (handboeien, korte wapenstok, pepperspray en vuurwapen), zonder helm, schild en lange wapenstok. In de auto is er voor elk lid een tas met extra geweldsmiddelen zoals een lange wapenstok, rieten schild en helm. Die avond is het parate peloton in vredestenue gekleed en wordt er opgetreden met een subgroep van zes personen.

2. Het parate peloton heeft een dubbelfunctie. Het bestaat uit politieambtenaren die gewone politietaken uitvoeren, bijvoorbeeld extra surveillance op bepaalde plaatsen en in bepaalde wijken. Daarnaast zijn deze politieambtenaren ook in ME-verband actief en kunnen ze als zodanig worden ingezet. Het parate peloton kan bijvoorbeeld opgeschaald worden naar de ME, als dat nodig is.
3. Aanvragen voor het parate peloton worden ingediend door de politiebureaus die de ME'ers leveren. De verzoeken gaan naar het ME bureau dat vervolgens de roosters maakt.
4. De aanleiding voor het inzetten van het parate peloton was dat er zich het jaar daarvoor, in 2005, ongeregelheden voordeden na afloop van een feest bij de hockeyclub. Bij de uitloop van het feest zijn er toen veel zaken vernield. De buurtbewoners hebben toen veel geklaagd bij de politie over deze ongeregelheden.
5. Ongeveer een half uur tot 45 minuten voor de afloop van het feest is het parate peloton al aanwezig op de parkeerplaats van de hockeyclub. Als het feest is afgelopen gaat een deel van de feestgangers weg en een groot deel van de feestgangers blijft op de parkeerplaats staan.
6. De achtergebleven groep gaat zich vervolgens vervelend gedragen, ze zijn dronken. De jongeren gaan zich verzamelen, met blikjes en fietsen gooien en in hekken hangen. De politieambtenaren sommeren de jongeren om door te lopen, eerst vriendelijk. Als daar geen gehoor aan wordt gegeven, vordert de groepscommandant de jongeren te vertrekken en de politieambtenaren laten de groep met lichte dwang doorlopen richting de openbare weg. De politieambtenaren B. en Bu. van het peloton lopen vervolgens mee met de groep aan de zijanten en hun andere collega's achter de groep, zoals bij een demonstratie. Het is een grote groep van ongeveer honderd man in de leeftijd van 15-20 jaar.
7. Volgens politieambtenaar G. van het peloton ging het om rijke jongelui die te veel gedronken hadden en een grote mond hadden. De sfeer is niet goed. Er is geen respect voor de politie en dat is heel vervelend.
8. Op een gegeven moment wordt er vanuit de groep 'kankerhoeren' en 'kankerjoden' geroepen. Er worden daarbij ook gebaren gemaakt naar de politie en er wordt naar de politie gekeken.
9. Politieambtenaar B. verklaart dat zij iemand schuin voor haar deze woorden hoort roepen. Het ging om verzoekers zoon. Verzoekers zoon kijkt en wijst in de richting van politieambtenaar B. en haar collega en roept dan 'kankerhoeren' en 'kankerjoden'. Politieambtenaar B. pakt verzoekers zoon in de nek en houdt hem vervolgens aan voor het beledigen van een politieambtenaar. Politieambtenaar B. verklaart dat zij zeker weet dat ze geen wapenstok bij de aanhouding heeft gebruikt. Dat was ook niet nodig.

10. Politieambtenaar Bu. verklaart dat hij verzoekers zoon 'kankerhoer' hoorde roepen waarbij hij zijn collega B. recht aankeek. Zijn collega B. pakt de jongen vervolgens vast en loopt zijn kant uit, waarop ook hij de jongen vastpakt en ze samen naar de bus lopen. Verzoekers zoon is verbaasd dat hij wordt aangehouden. Hij probeert zich eerst los te rukken, maar als B. hem ook bij zijn arm vastpakt, biedt hij geen verzet meer.

11. Na zijn aanhouding wordt verzoekers zoon geboeid en in de bus geplaatst en daarna worden er nog een paar andere jongeren aangehouden. Een van hen wordt ook voor belediging aangehouden.

12. Verzoekers zoon ruikt naar alcohol, hij heeft zeker gedronken. Dat merk je aan de manier van praten en reageren. Daarom laat de hulpofficier bij de insluiting een arts komen omdat hij het onverantwoord vindt om een minderjarige onder dergelijk invloed van alcohol zonder onderzoek in te sluiten. Het blijkt ook uit het insluitingsformulier dat er een arts is geweest vanwege het alcoholgebruik. De arts onderzoekt ook nog een aantal andere jongeren.

13. De bus (Mercedes Vito) van het parate peloton, is niet bestemd om arrestanten te vervoeren. Naast de bestuurdersplaats is een verlengde passagiersplaats en verder heeft de bus vier banken. In totaal kunnen vier mensen op een bank zitten. De politieambtenaren wisten niet dat het om een zo grote groep mensen ging en ze hadden niet verwacht dat ze zoveel personen zouden aanhouden. Alle aangehouden jongeren krijgen tijdens het vervoer de handboeien om omdat het vervoer ten eerste niet geschikt is om arrestanten te vervoeren, maar ook omdat de jongeren dronken zijn en daardoor onberekenbaar kunnen zijn.

14. Tijdens het vervoer is iedereen stil. Verzoekers zoon is ook stil en ontdaan, soms jammert er iemand en één van de jongeren huilt. De hele bus ruikt naar alcohol.

15. Politieambtenaar Bu. verklaart ten slotte dat hij nooit heeft gezegd dat hij de handboeien strakker zou doen als de jongeren hun bek niet zouden houden. Hij heeft zijn collega's dit ook niet horen zeggen. Er is wel gezegd dat de jongeren rustig moesten zijn. De jongeren waren onder invloed van alcohol en gedroegen zich vervelend.

Visie korpsbeheerder

1. De korpsbeheerder is van mening dat de mate van politie-inzet geen concrete gedraging van een politieambtenaar is zoals bepaald in artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht (zie Achtergrond onder 1.), maar een beleidsmatige aangelegenheid. Om deze reden verklaart de korpsbeheerder dit klachtonderdeel niet ontvankelijk.

2. Met betrekking tot het boeien is de korpsbeheerder van oordeel dat het gebruik van de handboeien onder deze omstandigheden gerechtvaardigd was. De aangehouden personen waren onder invloed van alcohol waardoor het gevaar bestond dat ze

onberekenbaar gedrag zouden vertonen. Daarnaast was ook de wijze waarop het vervoer van verzoekers zoon en de overige aangehouden personen heeft plaatsgevonden een reden om de handboeien toe te passen.

3. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman laat de korpsbeheerder weten dat hij bij zijn oordeel van 18 december 2008 blijft. Verder geeft hij in een brief antwoord op door de Nationale ombudsman gestelde vragen.

4. Hij schrijft in zijn brief o.a. dat op 9 april 2006 de commandant van het parate peloton zelf het initiatief heeft genomen om op te treden. De commandant hoorde via de mobilfoon dat het feest was afgelopen en hij ging met zijn subgroep van zes personen ter plaatse.

5. De reden voor het inzetten van het parate peloton was dat in het recente verleden veel vernielingen en vechtpartijen bij dit soort jeugdfesten waren geweest. Naar aanleiding van de Oranjefesten in 2006 in Pijnacker zijn de richtlijnen voor de inzet van het parate peloton aangescherpt. Er is nu een Protocol inzet paraat peloton (zie Bijlage I) en de inzet gebeurt nu niet meer op eigen initiatief. Voor de inzet van het parate peloton is geen afspraak gemaakt tussen de hockeyvereniging en de politie. De wijkagent heeft wel afspraken gemaakt over de inzet van politiepersoneel. Dit naar aanleiding van eerdere incidenten waarbij een soortgelijk jeugdfest op vernielingen en geweldplegingen uitdraaide.

6. Met betrekking tot het boeien schrijft de korpsbeheerder in zijn brief aan de Nationale ombudsman dat de reden om verzoekers zoon te boeien gelegen was in het feit dat er meerdere verdachten tegelijkertijd waren aangehouden en dat het vervoer niet ingericht was om verdachten te vervoeren.

Politie-informatie

Uit mutaties van de politie en een rapport van de wijkteamchef P. is de volgende informatie naar voren gekomen over incidenten die plaatsvonden bij de hockeyclub in de afgelopen twaalf maanden voor het feest van 9 april 2006.

1. 13 maart 2005: Aanhoudende klachten over geluidsoverlast tijdens een feest. Tijdens het feest moest één jongere verwijderd worden vanwege ruzie en vechten. Na afloop van het feest bleven de feestgangers hangen op de weg en moesten zij verwijderd worden door de politie.
2. 14 mei 2005: Feest met geluidsoverlast. De politie is een paar keer ter plaatse geweest.
3. 24 juni 2005: Na afloop van een feest komen meldingen binnen dat de jeugd van het feest met straatmeubilair aan het gooien is. Er was een grote groep jongeren buiten, maar er zijn geen vernielingen geconstateerd.

4. 25 juni 2005: Muziekoverlast bij een toernooi.

5. 13 november 2005: Tijdens een feest zijn er meerdere vechtpartijen en worden meerdere jongeren aangehouden. Een feestganger is zwaar mishandeld en hij wordt opgenomen in het ziekenhuis. Het feest wordt door de politie vroegtijdig beëindigd en ontruimd. Tevens wordt een jongere aangehouden omdat hij zich niet wil verwijderen.

6. 11 maart 2006: Openlijke geweldpleging en bedreiging door het jeugdteam van de hockeyclub tegen spelers van een bezoekend team na een wedstrijd. De wedstrijd wordt door de scheidsrechter gestaakt vanwege een vechtpartij en daarna worden de bezoekers opgewacht door het thuisteam en bedreigd en geslagen. Vervolgens worden ze ook nog achtervolgd door een aantal jongeren. Er worden diverse aanhoudingen verricht voor mishandeling, openlijke geweldpleging en vernieling.

Politie-informatie over het feest van 9 april 2006

7. 9 april 2006: Bij uitloop van een verder goed verlopen feest blijven ongeveer 150 jongeren hangen op de weg. Nadat de groep enkele keren is verzocht om te vertrekken en na wat duwwerk van de politie slinkt de groep wat af. Alle jongeren zijn in kennelijke staat van dronkenschap. Er worden stadionfakkels afgestoken en er ontstaan enkele spreekkoren richting de politie. Ook zijn er diverse vernielingen, zoals het vernielen van de kentekenplaat van een dienstvoertuig en een prullenbak die vervolgens tegen een bushokje wordt gesmeten. Verder wordt een verkeersbord vernield, diverse spiegels van auto's en borden van te koop staande woningen worden omver getrokken en bierflesjes worden op een fietspad kapot gegooid. Vijf verdachten worden in totaal aangehouden. Deze worden door een arts voor hun insluiting onderzocht vanwege hun dronkenschap.

Beoordeling

1. Ten aanzien van de inzet van het parate peloton

Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

Verzoeker klaagt erover dat er geen aanleiding was voor de inzet van het parate peloton.

Verzoeker is van mening dat de inzet van het parate peloton overdreven en ongepast was en dat daar absoluut geen reden voor was. Uit politie-informatie blijkt echter dat er geregeld onregelmatigheden waren in de afgelopen 12 maanden bij de hockeyclub, waarbij zelfs één jongere in het ziekenhuis is beland. Het parate peloton bestaat uit gewone politieambtenaren die ook in ME-verband actief kunnen zijn en die extra ingezet kunnen worden waar grote groepen mensen aanwezig zijn. Op het moment dat het feest

plaatsvond was er nog geen Protocol inzet paraat peloton en kon de inzet van het peloton op eigen initiatief plaatsvinden. Er hoefde niet aan bepaalde eisen te worden voldaan. In de bewuste nacht is er een subgroep van zes man van het peloton aanwezig, in vrede stene. Met betrekking tot de hoeveelheid jongeren die buiten waren, lopen de verhalen enigszins uiteen. Het is aannemelijk dat het er zeker een paar honderd waren en nadat de politie de groep had gesommeerd te vertrekken, zijn er ongeveer honderd jongeren blijven hangen die onder invloed van alcohol zijn en zich baldadig gedragen. Gezien de geschiedenis van de hockeyclub en de aanwezigheid van een grote groep dronken jongelui, acht de Nationale ombudsman onder deze omstandigheden de inzet van het parate peloton niet onevenredig zwaar.

Het evenredigheidsvereiste is niet geschonden. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van het vooruit drijven met de wapenstok

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op onaantastbaarheid van het lichaam is een grondrecht dat door de Grondwet wordt beschermd (zie Achtergrond, onder 2.). Het gebruik van fysiek geweld tegen personen betekent een inbreuk op dit grondrecht; dit mag alleen wanneer daarvoor een wettelijke grondslag bestaat. Een politieambtenaar die in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening is, is bevoegd geweld te gebruiken wanneer dit noodzakelijk is en een minder ingrijpend middel niet voorhanden is. Het geweld dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf (zie Achtergrond, onder 4.).

Verzoeker klaagt erover dat zijn zoon door het parate peloton met knuppels is vooruit gedreven.

De jongeren hebben verklaard dat zij met de wapenstok in de rug werden gepord en zo vooruit geduwd zijn. De politieambtenaren hebben daarentegen verklaard dat zij de jongeren na een aantal waarschuwingen met lichte dwang (zoals hand op de schouder) richting de weg hebben geduwd. Wat daar ook van zij, het is in ieder geval duidelijk geworden dat de politie de jongeren met lichte dwang een bepaalde richting uit heeft geduwd. Nu de politie de jongeren een aantal keren gesommeerd had te vertrekken, maar zij daar geen gevolg aan hebben gegeven, bleef er voor de politieambtenaren niets anders over dan de jongeren met gebruik van gepast geweld te laten vertrekken. Het geweld dat de politieambtenaren daarbij gebruikten was beperkt. Het bestond uit duwen met de hand op de schouder en al dan niet met de wapenstok in de rug porren. Daarmee is het gebruikte geweld van de politie redelijk en gematigd geweest. Gelet op het voorgaande is de Nationale ombudsman van oordeel dat het vereiste dat grondrechten worden gerespecteerd, in dit geval het recht op onaantastbaarheid van het lichaam, niet is geschonden.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

III. Ten aanzien van de handboeien

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op onaantastbaarheid van het lichaam is neergelegd in internationale verdragen en de Grondwet (zie Achtergrond, onder 2.). Het aanleggen van handboeien vormt een inbreuk op de lichamelijke integriteit van de betreffende persoon. Een politieambtenaar kan een aangehouden verdachte ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen. Dit mag alleen gebeuren als dit noodzakelijk is vanwege vluchtgevaar of gevaar voor de veiligheid van de betrokken persoon of politieambtenaar (artikel 22 van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar, zie Achtergrond, onder 4). Het aanleggen van handboeien tijdens het vervoer van een arrestant naar het politiebureau mag geen automatisme zijn.

Verzoeker klaagt erover dat zijn zoon de handboeien om heeft gekregen.

Nadat verzoekers zoon was aangehouden, kreeg hij de handboeien om en werd hij in de bus geplaatst. Het is vast komen te staan, dat naast verzoekers zoon meerdere jongeren zijn aangehouden en het is verder aannemelijk dat de jongeren behoorlijk onder invloed van alcohol waren. De bus van het parate peloton is niet ingericht om arrestanten te vervoeren waardoor de veiligheid van de arrestanten en de politieambtenaren tijdens het vervoer op een andere manier gewaarborgd moest worden. Het wachten op een arrestantenbus zou veel tijd kosten terwijl er buiten de bus een grote groep dronken jongeren was die voor onrust zorgde. Onder deze omstandigheden is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politieambtenaren in redelijkheid hebben kunnen inschatten dat er een veiligheidsrisico was met betrekking tot het vervoer van de jongeren. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft de politie daarmee het vereiste dat grondrechten worden gerespecteerd, in dit geval het recht op onaantastbaarheid van het lichaam, niet geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het overbrengen naar het politiebureau

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op persoonlijke vrijheid is gewaarborgd in verdragen en de Grondwet. In de wet is geregeld in welke gevallen de overheid een burger zijn vrijheid mag ontnemen.

Een ieder is bevoegd een verdachte aan te houden in geval van ontdekking op heterdaad. Indien de aanhouding plaatsvindt door een opsporingsambtenaar wordt de verdachte in verband met zijn voorgeleiding overgebracht naar een plaats van verhoor (zie Achtergrond,

onder 5.). In de praktijk is dat meestal een politiebureau.

Verzoeker klaagt erover dat zijn zoon overgebracht werd naar het politiebureau.

Verzoekers zoon werd verdacht van het begaan van een strafbaar feit, namelijk het beledigen van een ambtenaar in functie, en daarom waren de betrokken politieambtenaren bevoegd om verzoekers zoon aan te houden. Gelet op de verklaringen van de politieambtenaren B. en Bu. was er sprake van een redelijke verdenking. Dat verzoekers zoon in hoger beroep door het gerechtshof is vrijgesproken doet hier niet aan af. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het niet onredelijk is dat verzoeker is meegenomen naar een politiebureau nu niet aannemelijk is dat het onderzoek ter zake belediging ter plaatse kon worden afgewikkeld. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman hebben de politieambtenaren dan ook niet gehandeld in strijd met het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten moeten worden gerespecteerd, in dit geval het recht op persoonlijke vrijheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden, is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 2 april 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over het regionale politiekorps Haaglanden. Vervolgens werd naar de in de klacht beschreven gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden, een onderzoek ingesteld. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. De betrokken politieambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:1

1. Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan.
2. Een gedraging van een persoon, werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt aangemerkt als een gedraging van dat bestuursorgaan.

2. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

3. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste en vijfde lid

- "1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.
5. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."

4. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 22, eerste lid

- "1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.
2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.
3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:
- a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of
 - b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in

samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer."

5. Wetboek van Strafvordering

Artikel 53

"1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.
2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier van justitie bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen."

9

2009.03303

de Nationale ombudsman